

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО КОЛЕДЖУ

Хранівська В.О.

**Комунальний вищий навчальний заклад “Житомирський базовий
фармацевтичний коледж ім. Г.С. Протасевича”**

Метою статті є дослідження формування професійної компетентності та професіоналізму у майбутніх фахівців у фармацевтичному коледжі.

Поняття «компетентний» у тлумачному словнику трактується як «той, який має достатні знання в якій - небудь галузі, який з чим - небудь добре обізнаний; тямущий» та «який має певні повноваження; повноправний, повновладний».

В Енциклопедії професійної освіти професійні компетенції структуруються так: професійні якості робітника (професійні знання, уміння, навички як досвід діяльності), соціально-комунікативні здатності; індивідуальні якості, які забезпечують самостійність професійної діяльності.

З огляду на вимоги сучасного ринку праці, пошук нових шляхів керування професійним зростанням майбутніх фахівців залишається важливою й актуальною проблемою для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Досвід практичної роботи у ВНЗ переконливо доводить, що формування професіоналізму молодшого спеціаліста фармацевтичного профілю відбувається лише при створенні і дотриманні певних педагогічних умов:

- залучення студентів до діяльності на основі моделювання майбутньої професії;
- забезпечення методичної самостійності студентів щодо розв'язання визначених практичних завдань;
- застосування на заняттях комплексу організаційно-методичних заходів на основі новітніх освітніх технологій.

Поняття професіоналізму студента фармацевтичного коледжу можна тлумачити як інтегровану якість особистості, яка включає професійну компетентність, гуманітарний стиль мислення, професійну культуру, позитивне

ставлення до своєї професії. Важливою залишається методологічна підготовка студентів, мета якої є навчити молоду людину вчитися протягом життя, прищепити навички професійного саморозвитку, що відповідає компетентнісній підготовці сучасного фахівця, і внаслідок якої формуються важливі професійні якості.

Професійні якості молодшого спеціаліста фармацевтичного профілю -це знання, якими має володіти фахівець для виконання певних завдань. Вони містять ґрунтовні теоретичні основи та практичний досвід: знання спеціальних предметів; знання програмного забезпечення; знання іноземної мови; вміння працювати з нормативними документами тощо.

Вимоги до особистісних якостей молодшого спеціаліста поділяють на такі групи: орієнтація на професійну діяльність (демонстрація готовності до прийняття рішення, готовність нести відповідальність за свої дії, мотивованість у досягненні високих професійних стандартів, готовність до освоєння різних способів і методів виконання дій тощо.); спілкування та міжособистісні зв'язки (переконливе викладання своїх думок, позиціонування себе як частини команди, дотримання етичних стандартів тощо); вирішення поставлених завдань та їх аналіз (аналіз завдання, передбачення можливих труднощів і ризиків, розуміння наслідків професійних дій, вирішення завдання креативним способом); орієнтація на якість роботи (демонстрація обізнаності у стандартах професійної діяльності, дотримання професійних стандартів, ретельне виконання поставлених завдань, уважне ставлення до виконання професійних обов'язків).

Метою сучасної професійної підготовки молодших спеціалістів має бути формування фахівця не як засобу забезпечення функціонування господарства, а як процес розвитку творчого потенціалу особистості, системного мислення, уміння оперативно вирішувати завдання в умовах як великого обсягу інформації, так і дефіциту часу.

Фармацевтична спеціальність передбачає свій набір компетенцій, без яких неможливі адаптація й успішне виконання професійної діяльності. Вони

починають формуватися в період навчання; означають сукупність професійно обумовлених вимог до спеціаліста; визначаються такими термінами як “кваліфікаційна характеристика”, “професійна готовність”, “професіоналізм”.

Визначаючи професіоналізм як якісну характеристику суб’єкта діяльності, можна виділити три загальні ознаки: оволодіння спеціальними знаннями про цілі, зміст, об’єкт і засоби діяльності; оволодіння спеціальними вміннями на підготовчому, виконавчому і заключному етапах діяльності; оволодіння спеціальними якостями особистості і характеру, які дозволяють здійснювати процес діяльності й отримувати очікувані результати. Якщо раніше кваліфікаційна характеристика фармацевта передбачала тільки перелік знань і умінь, то зараз до неї додається компетентність.

На відміну від терміна “кваліфікація” компетенції включають, крім професійних знань і умінь, такі якості, як ініціативність, співробітництво, комунікативні здібності, у тому числі й вміння працювати в групі, вміння навчатися, логічно мислити, відбирати і використовувати інформацію.

Будь-яка професія має дві сторони – особистісну і суспільно-виробничу. Предметно-професійна компетенція належить до знань, умінь і досвіду особистості спеціаліста і безпосередньо сфери предмета професії; її зміст є основою повного й об’єктивного відображення у свідомості особистості всіх елементів і взаємозв’язків професійного середовища, що дозволяє здійснювати успішну професійну діяльність, адекватно взаємодіяти з компонентами професії і в цілому системно в ній орієнтуватися.

Виходячи з вищесказаного, можна виділити такі вимоги до випускника коледжу:

- професійна компетентність (поєднання теоретичних знань і практичної підготовленості, здатність здійснювати всі види професійної діяльності, визначені освітнім стандартом спеціальності або спеціалізації);

- комунікативна готовність (володіння літературною діловою письмовою й усною мовою, знання однієї з європейських мов, вміння оформляти обліково - звітну документацію, вміння користуватися комп’ютерною технікою та іншими

засобами зв'язку й інформації, знання психології та етики спілкування, володіння навичками управління професійною групою або колективом);

- розвинута здатність до творчих підходів у вирішенні професійних завдань, уміння орієнтуватися в нестандартних ситуаціях, аналізувати проблеми ситуації;

- позитивне ставлення до своєї професії, прагнення до постійного особистісного і професійного удосконалення;

- розуміння тенденцій і основних напрямків розвитку фармацевтичної науки.

Системний підхід до аналізу сутності професійної підготовки молодших спеціалістів фармацевтичного профілю визначає необхідність єдності всіх компонентів навчально-виховного процесу у навчальному закладі.

Література

1. Дружилов С.А. Психологія професіоналізму людини: інтеграційний підхід // С.А. Дружилов // Журнал прикладної психології -2003-№ 4-5-С. 35-42.
2. Зеер Э.Ф. Модернизация профессионального образования: компетентностный подход: учебное пособие/Э.Ф. Зеер, А. М. Павлова, Э.Э. Сыманюк-М.:Московский психолого- социальный институт,2005. -216с.
3. Каджаспарова Г.М. Педагогический словарь/ Г.М. Каджаспарова, А.Ю. Каджаспаров. -М.: Издательский центр «Академия»,2000. -176с.
4. Кучеренко А.М. Национально-культурный аспект модернизации российского высшего образования в контексте Болонского процесса:автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. Наук:спец.13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования»/ А.М. Кучеренко.-Майкоп,2008. -27с.
5. Маркова А.К.Психология профессионализма//А.К.Маркова. -М.: Международный гуманитарный фонд«Знание»,1996. -308с.
6. Новий тлумачний словник української мови у трьох томах.-Т. 1, Київ : Видавництво «Аконіт», 2007. -С. 874.